

- Busca en les tres obres els orígens de: Saïd, Àgata i Marta. Explica'ls, tot emfasitzant per què són personatges marginals.

Com tracta l'autor aquests personatges: els odia, els compadeix, els comprèn, els admira? Explica quin és el final de tots tres i qui o què és el culpable de la seva mort (en cas que arribin a morir). Quin missatge universal creus que A. Guimerà volia transmetre amb aquests personatges? Tenen alguna cosa a veure amb la seva vida ?

Saïd: Els seu pare era moresc i la seva mare era cristiana. Va néixer a prop de València, va ser educat entre la Bíblia i el Coran. El seu pare era musulmà i la seva mare cristiana, però malgrat les diferències eren feliços i dins la seva casa regnava la pau. Fins que un dia els cristians van matar el seu pare. Dies després es van endur Saïd i sa mare amb una galera i van matar la seva mare davant seu, per haver estat amb un morisc. Mentre la mare es moria deia a Saïd que els vengés.

Àgata: Una nit que el vent bufava contra el poble, feia molt mala mar, tota la gent del poble estava a la platja i van veure venir un vaixell. Aquest vaixell va començar a balancejar-se i quan estava més a prop es va enfonsar. Tots els tripulants d'aquest vaixell van morir, menys Àgata. Aquest vaixell era del Magreb i Àgata deia paraules en un idioma que ningú no entenia, és a dir l'Àgata era filla de moros. Com que Àgata s'havia quedat sense pares algú se l'havia de quedar, com que tothom la volia van fer una rodona i hi van posar l'Àgata al mig, i cap a qui anés l'Àgata se la quedaria. Se la va quedar en Baltasnet.

Marta: Tenia una mare cega i captava amb ella per Barcelona, però no sabia qui era el seu pare de debò. Un dia la seva mare es va ajuntar amb un altre captaire i al cap d'un temps aquesta va morir. Marta va seguir captant amb el seu pare davant l'església de Barcelona fins que un dia van haver de marxar perquè feien fora els pobres. Van fugir i van anar captant pels camins, fins que un dia, de tant que plovia, es van haver de refugiar a la masia de l'home més ric del poble, Sebastià. Sebastià els va donar el molí perquè hi treballessin i es va quedar la Marta d'amant, encara que es portessin quinze anys de diferència.

A.Guimerà tracta aquests personatges amb comprensió i els compadeix.

Saïd i Blanca moren perquè els seu amor és impossible en la època en la qual viuen, degut a les seves diferències socials i religioses.

Àgata acaba morta, igual que el seu marit. Es suïcida perquè s'adona que Pere Màrtir al final se l'estimava, i ella l'ha matat.

Marta acaba marxant cap a la terra alta amb Manelic, per culpa de la crueltat amb la qual ha estat tractada ella, i Manelic, a la terra baixa. Aquesta crueltat s'ha vist accentuada sobre ells dos perquè al principi de la història eren molt innocents.

Crec que A. Guimerà vol donar a entendre que és possible estimar-se hi hagi les diferències que hi hagi, i que l'únic problema que hi ha és que la societat, el poble, la comunitat... ho acceptin. Això té a veure amb la vida d' A. Guimerà perquè ell sempre va fracassar en els seus intents amorosos i les seves arrels canàries el van marcar molt i van fer que al principi li costés adaptar-se a Catalunya (A. Guimerà va néixer a les illes Canàries i va traslladar-se al Vendrell als vuit anys).

- Redacta l'argument de cadascuna de les obres (màxim ½ foli per obra).

Mar i cel: Saïd és un corsari fill d'un pare musulmà i una mare cristiana. Els seus dos pares van ser morts pels cristians, i mentre la seva mare es moria va dir a Saïd que els vengés. El vaixell de corsaris que Saïd capitaneja un dia fa la captura més gran que ha fet mai: han empresonat tots els cristians del vaixell, menys

el capità de la nau cristiana, i una noia molt bonica (Blanca) i els seu pare, a qui tenen en un camarot especial. Tenen la intenció de vendre'ls tots al mercat. Saïd i Blanca es van enamorant l'un de l'altre, segons van passant els dies. Quan ja són a punt d'arribar al port, mentre Saïd està al seu camarot, Joanot (que és un pirata renegat) allibera tots els presoners cristians, i aquests s'apoderen de tota la nau menys del camarot de Saïd. Davant del camarot de Saïd hi ha Blanca, que està enamorada de Saïd i no vol que el matin. Saïd surt del camarot, s'abraça amb Blanca i els dos enamorats es tiren al mar i es moren.

La filla del mar: En un poble de pescadors hi ha un noi que es diu Pere Màrtir i enamora totes les noies. Ha tingut bastants amants, i en el moment que comença la història és l'amant de la filla de l'home més ric del poble, la Mariona. El pare de la Mariona (que té una germana adoptada morisca, que va sobreviure a un naufragi) diu que si la Mariona es casa amb Pere Màrtir, la deixarà sense herència. Com que la Mariona no es vol quedar sense els diners, però alhora vol seguir veient-se i seguint sent l'amant d'en Pere, acorden que faran veure que en Pere està enamorat de l'Àgata, la seva germana, i així podrà entrar a casa la Mariona i seguir sent el seu amant. Àgata s'enamora de Pere, però s'assabenta que l'han estat enganyant i va a matar-lo, per haver-la enganyat. Quan Àgata va a matar Pere, Pere li diu que està enamorat d'ella i que no és veritat que l'hagi enganyat (amb el temps Pere s'ha enamorat d'Àgata). Àgata no se'l creu i el mata, però quan Pere ja està moribund li torna a dir que està enamorat d'ella. Quan Àgata s'adona del què ha fet (matar una persona amb la que estaven mútuament enamorats) es tira d'un penya-segat i es mor.

Terra baixa: Sebastià és l'amo d'un poble de la plana, i està enamorat de la Marta, una noia molt pobra amb un passat molt trist, però no es pot casar amb ella perquè necessita molts diners i per tant s'ha de casar amb una noia rica. Per assegurar-se que podrà seguir sent l'amant de Marta, la casa amb un pastor molt innocent i lleig que ha viscut sempre a la muntanya i no sap res de les aventures amoroses de Marta i Sebastià. Marta no es vol casar amb Manelic (el pastor), però Sebastià l'obliga. El poble és molt xafarder i aviat Manelic se n'adona de perquè Sebastià estava tan interessat en el seu casament. Poc abans que Sebastià es vagi a casar amb la noia rica, Manelic mata Sebastià i fuig amb la Marta, que hi va per voluntat pròpia, a la muntanya (la terra alta).

- En quina obra creus que el paper dels personatges secundaris és cabdal en el desenllaç de la tragèdia? Raona-ho.

En La filla del mar l'odi que Caterina sent per Pere Màrtir, que havia estat amant seu i durant tota l'obra en té recels, influeix molt, perquè és la que més insisteix perquè espïïn com Pere va d'amagat a veure Mariona. Així Àgata se n'adona de que ha estat enganyada i mata Pere.

- Quin és l'escenari de cadascuna de les obres? A quin temps històric corresponen? Busca informació de l'esdeveniment històric a què fa referència Mar i Cel, i explica'l breument.

L'escenari de Mar i cel és un vaixell; el de La filla del mar és un poble de pescadors; i el de Terra baixa és un poble qualsevol (la terra alta són les muntanyes de Núria). La filla del mar i Terra baixa no tenen una data concreta, però corresponen a pobles de finals del segle XIX o principis del segle XX. Mar i cel es pot situar en l'època de l'expulsió dels moriscos (pels volts del 1609 va ser l'expulsió, més vint anys que diu Carles que han passat) com es veu molt bé a l'escena IV. És a dir, és quan el reis catòlics van fer fora de les seves terres tots els musulmans que feien veure que eren cristians.

- A quina etapa de l'obra d'A. Guimerà correspon cadascuna d'aquestes obres? Quines característiques tenen de l'etapa corresponent?

Mar i cel pertany a la seva primera etapa, és a dir, a l'etapa de les tragèdies romàntiques. En aquesta etapa va fer un grup de tragèdies que constitueixen la part més romàntica de la seva obra. Mar i cel està considerada la millor obra d'aquest període.

Recreació d'ambients passats (l'època dels moriscos), tractament subjectiu de la història (relació amb la seva pròpia vida) i gran importància del caràcter dels personatges (Blanca i Saïd posen per sobre els seus sentiments, tirant-se al mar).

Terra baixa i La filla del mar pertanyen al segon període, al període dels drames realistes. Aquest és el període de més plenitud d' Àngel Guimerà, en el qual es va comprometre activament amb el catalanisme i centra el seu interès per la història contemporània.

- Cita tres elements simbòlics (un per obra) i com els utilitza l'autor.

En Mar i cel, l' element simbòlic és el mateix títol. Saïd és el mar, és un pirata i sempre ho ha estat ,i Blanca és el cel, perquè sempre ha estat tancada en un convent cristià. El mar i el cel no es troben en lloc més que en l'horitzó, que en el cas de Saïd i Blanca és la mort. També ho seria el fet que la mare de Saïd és deia Blanca i era cristiana, igual que la Blanca que està enamorada de Saïd.

En La filla del mar l'element simbòlic són els dos peixos que veu Àgata que van com festejant en el mar (ella pensa que són ella i el seu futur xicot) i de sobte en surt un de gros que se'ls vol menjar, però Àgata el caça i de tant fort com li clava la llança ella cau a l'aigua.

A Terra baixa l'element seria el llop, que a la terra alta és el llop (l'animal) que intenta prendre les ovelles a Manelic, però Manelic el mata; i a la terra baixa és Sebastià que intenta prendre-li l'esposa, però Manelic el mata.

- Guimerà utilitza els elements simbòlics per donar més sentit i alhora explicar el perquè d'alguns fets de l'obra.
- Escriu una carta a l'autor que t'ha demanat una opinió general del llibre. Diques-li

quins són els personatges més aconseguits, què és el que no t'agrada, i si creus que aquestes obres tenen actualitat per ser representades avui dia a Catalunya. Raona el que exposis.

Distingit Àngel Guimerà,

Com que em demana la meua opinió sobre el seu llibre Teatre li seré molt sincer.

Respecte a Mar i cel em sembla que l'obra té un argument molt bo, i les figures de mar (Saïd) i cel (Blanca) estan molt ben aconseguits. També m'ha agradat el paral·lelisme entre la Blanca que es troba en el mar amb la seva mare. En general crec que aquesta obra esta molt ben aconseguida, però té una falta de ritme molt important, ja que tota l'acció transcorre en els últims capítols, mentre que els primers són un pèl avorrits. Els dos altres punts de l'obra que no són gaire coherents, són la figura de Joanot i la seva traïció i el poc realisme de tota l'obra.

La filla del mar m'ha semblat molt avorrida i vulgar, i segons el meu parer l'únic que es pot aprofitar és el desenllaç i la manera com Pere Màrtir s'enamora d'Àgata. No entenc com el pare de Mariona pot ser tant ruc i no adonar-se de les intencions inicials de Pere Màrtir.

Respecte a Terra baixa em sembla molt encertada la figura de Manelic, sobretot per les seves reaccions, i molt poc encertada la figura de Marta en el desenllaç, encara que diguin que de l'amor a l'odi només hi ha un pas, en aquests cas és impossible.

Crec que la única obra que actualment podria ser representada és Mar i cel, ja que el públic actual no se sent tant atret per les xafarderies de Terra baixa i de La filla del mar. És lògic pensar que els diàlegs s'han d'adaptar, i jo personalment d'aquesta obra en faria una pel·lícula.

- Imagina un final diferent (no necessàriament feliç) per una de les obres. Escriu-lo en forma dramàtica (aproximadament un foli).

Continuació: escena XI de Terra baixa:

A la escena hi ha tot el poble.

Manelic:(euforic) Ho veieu tots, aquí teniu tots el llop, mort, ben mort!

Marta: Sí (plorant), aquesta bestiota ha mort l'altre bestiota!

Nuri: De bestiota res en Manelic (també plorant).

Marta: Tu què has de saber...

Nuri: Que què he de saber jo? (treu un ganivet i el clava a Marta)

Nando: Què has fet! (es para a pensar) Has rematat la vida d'una desgraciada...

Tot el poble: I desvergonyida.

Manelic: Què voleu dir amb això, ella pobreta cap mal li havia fet, i ara morta fa tant bona cara...

Nuri: I encara goses dir això tu

Manelic:(plorant) I tu perquè l'has mort, no hi ha qui us entengui aquí la terra baixa, mato el que em pensava que era el llop i resulta que a aquí no hi ha xais....

Tots: Que vols dir amb això, marxa que l'assassí ets tu.

Manelic: (enrabiad) Me'n vaig a la terra alta aquí no hi ha qui us entengui... (nerviós) me'n !

Tots: No tornis (amb unanimitat total)

Nuri: Jo vinc amb tu!

Manelic: De dones ja n'he tingut prou amb una, fins mai més a tots....(marxa caminant enrabiad.)